

Seurattu SDK 159/2023 saakka.

13.4.2007/444

Ryhmäkannelaki

Katso tekijänoikeudellinen huomautus [käyttöehdoissa](#).

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kuluttaja-asiamiehen toimivallan mukaisessa laajuudessa kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisen riita-asian käsittelyyn ryhmäkanteena. ([20.12.2022/1103](#)).

L:lla [1103/2022](#) muutettu 1 momentti tulee voimaan 25.6.2023. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Tätä lakia sovelletaan kuluttaja-asiamiehen toimivallan mukaisessa laajuudessa kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisen riita-asian käsittelyyn ryhmäkanteena. Lakia ei kuitenkaan sovelleta arvopaperimarkkinalaissa ([495/1989](#)) tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai julkisen ostotarjouksen tekijän menettelyä koskevassa riita-asiassa.

Lakia sovelletaan myös kuluttajien yhteisten etujen suojaamiseksi nostettavista edustajakanteista ja direktiivin 2009/22/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2020/1828, jäljempänä *edustajakannedirektiivi*, tarkoitettujen vaatimusten käsittelyyn ryhmäkanteena. Lakia ei kuitenkaan sovelleta edustajakannedirektiivissä tarkoitettuja kieltotoimenpiteitä koskevien vaatimusten käsittelyyn. ([20.12.2022/1103](#)).

L:lla [1103/2022](#) lisätty 2 momentti tulee voimaan 25.6.2023.

Ryhmäkanteella tarkoitetaan kanteita, jota kantaja ajaa kanteessa määritellyn ryhmän puolesta siten, että asiassa annettava tuomio tulee myös ryhmän jäseniä sitovaksi.

Ryhmäkanteen käsittelystä on tämän lain lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä riita-asian käsittelystä muutoin säädetään.

Arvopaperimarkkinala [495/1989](#) on kumottu Arvopaperimarkkinala:lla [746/2012](#). Ks. Oikeudenkäymiskaari [4/1734](#), L Kilpailu- ja kuluttajavirastosta [661/2012](#) ja KuluttajansuojaL [38/1978](#) 2 luku 20 §, 3 luku 4 §, 7 luku 51 § ja 7 a luku 33 §.

1 a § ([20.12.2022/1103](#))

Vireillepano-oikeus toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa

Tässä laissa säädetään myös 4 a §:ssä tarkoitetun oikeutetun yksikön oikeudesta nostaa edustajakannedirektiivissä tarkoitettu hyvitystoimenpidettä koskeva edustajakanne toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

L:lla [1103/2022](#) lisätty 1 a § tulee voimaan 25.6.2023.

2 §

Ryhmäkanteen edellytykset

Asia voidaan käsitellä ryhmäkanteena, jos:

- 1) useilla henkilöillä on samaa vastaajaa vastaan vaatimuksia, jotka perustuvat samoihin tai samankaltaisiin seikkoihin;
- 2) asian käsittely ryhmäkanteena on tarkoituksenmukaista ottaen huomioon ryhmän koko, asiassa esitettävien vaatimusten sisältö ja asiassa esitettävä todistelu; sekä
- 3) ryhmä on riittävän täsmällisesti määritelty.

2 a § (20.12.2022/1103)**Ryhmäkanteen rahoitus**

Ryhmäkanteen ulkopuolinen rahoittaja ei saa olla ryhmäkanteen vastaajan kilpailija tai vastaajasta riippuvainen. Rahoittaja ei saa vaikuttaa kantajan ryhmäkanteen käsittelyn puitteissa tekemiin päätöksiin kuluttajien yhteisten etujen kannalta haitallisella tavalla.

Jos ilmenee perusteltuja epäilyjä, että ryhmäkanteen rahoittaja on ryhmäkanteen vastaajan kilpailija tai vastaajasta riippuvainen taikka pyrkii vaikuttamaan kantajaan epäasianmukaisesti 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, kantajaa on kehotettava määrääjässä toimittamaan tuomioistuimelle selvitys kanteen rahoituksesta ja mahdollisista korjaavista toimenpiteistä. Kantajalle on samalla ilmoitettava, että kanne voidaan jättää tutkimatta, jos kantaja ei noudata kehotusta. Tuomioistuimen on jätettävä kanne tutkimatta, jos ilmenee, että rahoitus on järjestetty 1 momentin vastaisesti eikä kantaja ole korjannut tilannetta, taikka jos kantaja ei toimita selvitystä kanteen rahoituksesta.

L:lla 1103/2022 lisätty 2 a § tulee voimaan 25.6.2023.

3 § (14.12.2017/863)**Toimivaltainen tuomioistuin**

Ryhmäkanteasioissa toimivaltainen käräjäoikeus on Helsingin käräjäoikeus, jonka tuomiopiirinä on koko maa.

4 § (20.12.2022/1103)**Kanneoikeus**

Jäljempänä 4 a §:ssä tarkoitettu oikeutettu yksikkö panee kantajana vireille ryhmäkanteen ja käyttää siinä asianosaisena puhevaltaa.

L:lla 1103/2022 muutettu 4 § tulee voimaan 25.6.2023. Aiempi sanamuoto kuuluu:

4 §**Kanneoikeus**

Kuluttaja-asiamies panee kantajana vireille ryhmäkanteen ja käyttää siinä asianosaisena puhevaltaa.

4 a § (20.12.2022/1103)**Oikeutettu yksikkö**

Tässä laissa tarkoitettuja oikeutettuja yksiköjä ovat:

- 1) kuluttaja-asiamies valvontavaltaansa kuuluvassa asiassa;
- 2) sääntömääräiseen tarkoitukseensa kuuluvassa asiassa kuluttajien yhteisiä etuja edistävä järjestö, jonka oikeusministeriö on nimennyt oikeutetuksi yksiköksi tässä laissa tarkoitettuja ryhmäkanteita varten;
- 3) sääntömääräiseen tarkoitukseensa kuuluvassa asiassa toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa edustajakannedirektiivissä tarkoitettuja rajat ylittäviä edustajakanteita varten nimetty oikeutettu yksikkö, joka on merkitty edustajakannedirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun luetteloon.

L:lla 1103/2022 lisätty 4 a § tulee voimaan 25.6.2023.

4 b § (20.12.2022/1103)

Oikeutettu yksikkö rajat ylittäviä edustajakanteita varten

Kuluttaja-asiamies voi valvontavaltaansa kuuluvassa asiassa panna vireille kuluttajaryhmän puolesta edustajakannedirektiivin 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua hyvitystoimenpidettä koskevan edustajakanteen toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sanotun valtion lainsäädännön mukaisesti, jos elinkeinonharjoittajan menettely on loukannut kuluttajaryhmän oikeuksia Suomessa.

Kuluttajien yhteisiä etuja edistävä järjestö, jonka oikeusministeriö on nimennyt oikeutetuksi yksiköksi rajat ylittäviä edustajakanteita varten, voi sääntömääräiseen tarkoitukseensa kuuluvassa asiassa kuluttajaryhmän puolesta panna vireille 1 momentissa tarkoitettua edustajakanteen toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sanotun valtion lainsäädännön mukaisesti.

Oikeusministeriö ilmoittaa 1 momentissa tarkoitettua viranomaisen sekä sen tehtävät Euroopan komissiolle edustajakannedirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua luetteloa varten. Edellä 2 momentissa tarkoitettujen järjestöjen ilmoittamisesta säädetään kuluttajien yhteisiä etuja edistävien järjestöjen nimeämisestä oikeutetuksi yksiköiksi annetussa laissa (1102/2022).

L:lla 1103/2022 lisätty 4 b § tulee voimaan 25.6.2023.

4 c § (20.12.2022/1103)**Järjestön nimeäminen oikeutetuksi yksiköksi**

Järjestön nimeämisestä oikeutetuksi yksiköksi ja nimeämiselle asetetuista vaatimuksista säädetään kuluttajien yhteisiä etuja edistävien järjestöjen nimeämisestä oikeutetuksi yksiköiksi annetussa laissa.

L:lla 1103/2022 lisätty 4 c § tulee voimaan 25.6.2023.

5 §**Ryhmäkanteen vireillepano**

Ryhmäkannetta koskevassa haastehakemuksessa on ilmoitettava:

- 1) ryhmä, jota kanne koskee;
- 2) tiedossa olevat vaatimukset;
- 3) seikat, joihin vaatimukset perustuvat;
- 4) millä perusteella asia voidaan käsitellä ryhmäkanteena;
- 5) kantajan tiedossa olevat seikat, joilla on merkitystä vain joidenkin ryhmän jäsenten vaatimusten tutkimiselle;
- 6) mahdollisuuksien mukaan ne todisteet, jotka kantaja aikoo kanteensa tueksi esittää, sekä mitä hän kullakin todisteella aikoo näyttää toteen;
- 7) oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus, jos kantaja pitää sitä aiheellisena; sekä
- 8) millä perusteella tuomioistuin on toimivaltainen.

Haastehakemuksessa on ilmoitettava myös oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot. Haastehakemus on kantajan tai, jollei hän ole sitä itse laatinut, sen laatijan allekirjoitettava. Laatijan on samalla ilmoitettava ammattinsa ja asuinpaikkansa.

6 §**Ilmoittaminen ryhmäkanteen käsittelyn alkamisesta**

Jollei kannetta ole oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 6 §:n mukaisesti jätetty tutkimatta tai hylätty, tuomioistuimen on viipymättä ennen haasteen antamista ilmoitettava postitse tai sähköisesti asianosaisille ryhmäkanteen käsittelyn alkamisesta ja asian valmistelusta vastaavasta tuomarista. Lisäksi tuomioistuimen

on asetettava määräaika ryhmään ilmoittautumiselle. Tuomioistuin voi erityisestä syystä pidentää määräaikaa.

Kantajan on viipymättä ilmoitettava tiedossa oleville ryhmän jäsenille asian vireilletulosta. Ilmoitus on toimitettava postitse tai sähköisesti. Jos ilmoitusta ei mainituin tavoin voida toimittaa kaikille määritelmän mukaisille ryhmän jäsenille, ryhmäkanteesta voidaan ilmoittaa yhdessä tai useammassa sanomalehdessä taikka muulla asianmukaisella tavalla. Kantajan on toimitettava ilmoitus myös vastaajalle.

7§

Ilmoituksen sisältö

Kantajan toimittaman ilmoituksen tulee sisältää:

- 1) lyhyt kuvaus asiasta ja esitettävistä vaatimuksista;
- 2) kuvaus ryhmästä, jonka puolesta kanne on nostettu;
- 3) kantajan yhteystiedot; sekä
- 4) tieto siitä, miten ryhmään ilmoitaudutaan ja ilmoittautumiselle asetetusta määräajasta sekä mahdollisesta ilmoittautumismaksusta.

(20.12.2022/1103).

L:lla 1103/2022 muutettu 1 momentti tulee voimaan 25.6.2023. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Kantajan toimittaman ilmoituksen tulee sisältää:

- 1) lyhyt kuvaus asiasta ja esitettävistä vaatimuksista;
- 2) kuvaus ryhmästä, jonka puolesta kanne on nostettu;
- 3) kantajan yhteystiedot; sekä
- 4) tieto siitä, miten ryhmään ilmoitaudutaan ja ilmoittautumiselle asetetusta määräajasta.

Lisäksi ilmoituksessa on mainittava perustiedot ryhmäkanteesta oikeudenkäyntimuotona, ryhmän jäsenen asemasta oikeudenkäynnissä, sovinnosta, ryhmäkanteen johdosta annetun tuomion oikeusvaikutuksista, muutoksenhakuoikeudesta ja oikeudenkäyntikuluvastuusta.

8§

Ryhmän jäsenyys

Määritelmän mukainen ryhmän jäsen, joka asetetussa määräajassa on toimittanut kantajalle kirjallisen ilmoituksen halukkuudestaan osallistua ryhmäkanteeseen, kuuluu ryhmään. Jos kanteen on nostanut oikeutetuksi yksiköksi nimetty järjestö, kantaja voi edellyttää ryhmäkanteeseen osallistuvilta kohtuullisen ilmoittautumismaksun suorittamista. (20.12.2022/1103).

L:lla 1103/2022 muutettu 1 momentti tulee voimaan 25.6.2023. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Määritelmän mukainen ryhmän jäsen, joka asetetussa määräajassa on toimittanut kantajalle kirjallisen allekirjoitetun ilmoituksen halukkuudestaan osallistua ryhmäkanteeseen, kuuluu ryhmään.

Jos määritelmän mukainen jäsen ilmoittautuu ryhmään asetetun määräajan jälkeen, mutta ennen kuin täsmennetty haastehakemus on toimitettu tuomioistuimelle, kantaja voi erityisestä syystä hyväksyä hänet ryhmän jäseneksi.

9§

Täsmennetty haastehakemus

Kantajan on laadittava täsmennetty haastehakemus, joka sisältää jäsenten nimet ja osoitteet sekä yksilöidyt vaatimukset ja, jos se on tarpeellista, täsmennetyt perusteet. Haastehakemus on toimitettava tuomioistuimelle kuukauden kuluessa ryhmään ilmoittautumiselle asetetusta määräajasta. Tuomioistuin voi erityisestä syytä pidentää määräaika.

10 §

Haaste

Tuomioistuimen on viipymättä annettava haaste vastaanotettuaan täsmennetyn haastehakemuksen.

Vastaajaa kehoitetaan haasteessa vastaamaan kanteeseen kirjallisesti. Haasteen antamiseen ja siihen vastaamiseen sovelletaan muutoin soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 10–12 §:ssä säädetään.

11 §

Ryhmän jäsenen asema

Ryhmän jäsen rinnastetaan asianosaiseen sovellettaessa riidan kohteen luovuttamista, tuomarin esteellisyyttä, oikeudenkäynnin vireilläolovaikutuksia, kanteiden yhdistämistä ja kuulemista koskevia oikeudenkäymiskaaren säännöksiä. Ryhmän jäsenen tulee tehdä väite tuomarin esteellisyydestä niin pian kuin mahdollista saatuaan tiedon asian käsittelyyn osallistuvista tuomareista. Ryhmän jäsen ei voi osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana.

12 §

Kanteen laajentaminen

Kantaja saa valmistelun aikana ryhmän määritelmää muuttamalla ulottaa kanteen koskemaan myös uusia ryhmän jäseniä, jos tämä ei merkittävästi viivytä asian käsittelyä tai aiheuta vastaajalle kohtuutonta haittaa. Uusien jäsenten osalta on soveltuvin osin ilmoitettava 5 §:ssä tarkoitetut tiedot.

Kantajan vaatimusten muuttamiseen sovelletaan oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 2 §:n säännöksiä.

13 §

Kanteen rajaaminen

Jos kantaja peruuttaa kanteen ryhmän jonkin jäsenen vaatimuksen osalta ennen kuin täsmennetty haastehakemus on toimitettu käräjäoikeuteen, tuomioistuimen on tältä osin jätettävä kanne sillensä.

Jos kantaja sen jälkeen, kun täsmennetty haastehakemus on toimitettu käräjäoikeuteen, rajoittaa kannetta siten, että se ei enää koske jonkin jäsenen vaatimusta, tuomioistuimen on asetettava määräaika, jonka kuluessa ryhmän jäsen voi ilmoittaa tuomioistuimelle haluavansa omassa asiassaan jatkaa oikeudenkäyntiä asianosaisena.

Jos ryhmän jäsen ilmoittaa jatkavansa oikeudenkäyntiä asianosaisena, tuomioistuimen on erotettava hänen vaatimuksensa käsiteltäväksi erikseen omana asianaan ja päätettävä sen jatkokäsittelystä. Tuomioistuin voi ryhmän jäsenen pyynnöstä siirtää erotetun asian toisen toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos tämä on asian käsittelyn kannalta tarkoituksenmukaista. Jos oikeudenkäyntiä ei edellä sanotun vaatimuksen osalta jatketa, asia on siltä osin jätettävä sillensä.

14 §

Käsittely alaryhmissä

Tuomioistuin voi määrätä tiettyjä ryhmän jäseniä koskevat vaatimukset tai tietyt kysymykset käsiteltäviksi erikseen alaryhmissä, jos tämä edistää asian tarkoituksenmukaista käsittelyä.

15 §

Ryhmästä irrottautuminen

Ryhmän jäsen voi ennen asian siirtämistä pääkäsittelyyn irrottautua ryhmästä ilmoittamalla siitä kirjallisesti tuomioistuimelle tai sen kansliaan. Kanne jätetään tällöin ryhmästä irrottautuneen osalta sillensä.

Sen jälkeen kun asia on siirretty pääkäsittelyyn, ryhmän jäsen voi vain vastaajan suostumuksella 1 momentissa säädetyllä tavalla irrottautua ryhmästä. Kanne jätetään tällöinkin ryhmästä irrottautuneen osalta sillensä. Kun asia on jätetty päätettäväksi, ryhmästä ei voi enää irrottautua.

15 a § (20.12.2022/1103)

Tuomiosta tai muusta ratkaisusta ilmoittaminen ryhmän jäsenille

Kantaja ilmoittaa ryhmän jäsenille annetusta tuomiosta ja muista tuomioistuimen ratkaisuksista.

Kantajan vaatimuksesta tuomioistuin voi velvoittaa vastaajan antamaan ryhmän jäsenille 1 momentissa tarkoitetut tiedot.

L:lla 1103/2022 lisätty 15 a § tulee voimaan 25.6.2023.

16 §

Tuomion oikeusvoimasta

Tuomioistuimen ratkaisu sitoo niitä ryhmän jäseniä, joita tuomioistuin on ratkaisussaan ilmoittanut sen koskevan.

17 §

Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäyntikuluista on voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa säädetään.

Ryhmän jäsen ei vastaa oikeudenkäyntikuluista. Ryhmän jäsen on kuitenkin velvollinen korvaamaan vastaajalle oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla menettelyllä aiheuttamansa kustannukset.

Jos ryhmän jäsenen vaatimus on erotettu käsiteltäväksi erikseen omana asianaan, hän on asianosaisena vastuussa erottamisen jälkeen syntyneistä oikeudenkäyntikuluista.

18 §

Muutoksenhaku

Asianosaisilla on oikeus hakea valittamalla muutosta ryhmäkanteen johdosta annettuun ratkaisuun siten kuin oikeudenkäymiskaareissa säädetään.

Ryhmäkannemenettelyn edellytyksiä koskevan oikeudenkäyntiväitteen johdosta annettuun hylkävään ratkaisuun saa hakea muutosta erikseen, jollei tuomioistuin aiheettoman viivästymisen estämiseksi tai muusta erityisestä syystä määrää, että muutosta haetaan pääasiassa annetun tuomion tai lopullisen päätöksen yhteydessä.

Jos kantaja ei hae muutosta ryhmäkanteen johdosta annettuun ratkaisuun, ryhmän jäsenellä on omassa asiassaan oikeus hakea ratkaisuun muutosta 14 päivän kuluessa valitusajan tai vastaavasti vastavalitusajan päättymisestä. Ryhmän jäsenen ei tarvitse ilmoittaa ratkaisuun tyytymättömyyttä. Muilta osin muutoksenhakuun sovelletaan oikeudenkäymiskaaren säännöksiä.

18 a § (20.12.2022/1103)

Ryhmäkanteista tiedottaminen

Kantajan on annettava verkkosivustollaan tietoa suunnitelluista ja nostetuista ryhmäkanteista, ryhmäkanteiden käsittelyvaiheesta sekä käsittelyn päättymisestä ja lopputuloksesta.

L:lla 1103/2022 lisätty 18 a § tulee voimaan 25.6.2023.

19 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2007.

HE 154/2006, LaVM 30/2006, EV 303/2006

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:**29.12.2009/1758:**

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä ollut asia siirtyy:

- 1) Turun kärjäoikeudesta Varsinais-Suomen kärjäoikeuteen;
- 2) Vaasan kärjäoikeudesta Pohjanmaan kärjäoikeuteen;
- 3) Kuopion kärjäoikeudesta Pohjois-Savon kärjäoikeuteen;
- 4) Lahden kärjäoikeudesta Päijät-Hämeen kärjäoikeuteen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

HE 227/2009, LaVM 18/2009, EV 240/2009

19.4.2013/284:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2014.

Sen estämättä, mitä 3 §:ssä säädetään, Päijät-Hämeen kärjäoikeus käsittelee tämän lain voimaan tullessa siellä vireillä olevan tässä laissa tarkoitetun asian.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

HE 153/2012, LaVM 2/2013, EV 28/2013

14.12.2017/863:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Sen estämättä, mitä 3 §:ssä säädetään, Oulun, Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Varsinais-Suomen kärjäoikeudet käsittelevät niissä tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan tässä laissa tarkoitetun asian.

HE 270/2016, LaVM 11/2017, EV 126/2017

20.12.2022/1103:

Tämä laki tulee voimaan 25 päivänä kesäkuuta 2023.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireillä olleiden asioiden käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 111/2022, LaVM 20/2022, EV 204/2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2020/1828 (32020L1828); EUVL L 409, 4.12.2020, s. 1

Finlex > Lainsäädäntö > Ajantasainen lainsäädäntö > Vuosi 2007 > 13.4.2007/444

Finlex ® on oikeusministeriön omistama oikeudellisen aineiston julkinen ja maksuton Internet-palvelu.

Finlexin sisällön tuottaa ja sitä ylläpitää Edita Publishing Oy. Oikeusministeriö tai Edita eivät vastaa tietokantojen sisällössä mahdollisesti esiintyvistä virheistä, niiden käytöstä käyttäjälle aiheutuvista välittömistä tai välillisistä vahingoista tai Internet-tietoverkossa esiintyvistä käyttökatkoista tai muista häiriöistä.